

หัวข้อวิทยานิพนธ์	ปัญหาในการใช้สิทธิของคนพิการในการทำพินัยกรรมและการเป็น ผู้รับพินัยกรรม
ชื่อผู้เขียน	ณสรวงธร สุวรรณอาภรณ์
อาจารย์ที่ปรึกษา	รองศาสตราจารย์ พินิจ ทิพย์มณี
สาขาวิชา	นิติศาสตร์
ปีการศึกษา	2557

บทคัดย่อ

ประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ เรื่องพินัยกรรม มีบทบัญญัติในเรื่องแบบของพินัยกรรมถึง 5 แบบ แม้ว่าจะมีแบบพินัยกรรมที่หลากหลายให้ผู้ทำพินัยกรรมเลือกทำและปฏิบัติตามวิธีการของแต่ละแบบตามที่กฎหมายกำหนดไว้ จะเห็นได้ว่าบทบัญญัติส่วนใหญ่มุ่งที่จะใช้แก่ผู้ทำพินัยกรรมที่มีสภาพร่างกายสมบูรณ์ โดยมีการกล่าวถึงคนพิการเพียงเล็กน้อย ทั้งที่คนพิการก็เป็นส่วนหนึ่งในสังคมและมีสิทธิเท่าเทียมกับบุคคลซึ่งมีสภาพร่างกายสมบูรณ์ บทบัญญัติดังกล่าวจึงไม่ครอบคลุมและไม่เพียงพอต่อความพิการที่มีอยู่หลากหลาย ดังจะเห็นได้จากการแยกประเภทของความพิการตามกระทรวงการพัฒนาสังคมและความมั่นคงของมนุษย์ ที่จำแนกความพิการได้ 6 ประเภท และกระทรวงศึกษาธิการ ได้จำแนกประเภทของคนพิการไว้ถึง 9 ประเภท เนื่องจากความหลากหลายของความพิการนั่นเอง จึงเป็นเหตุให้คนพิการทั้งในฐานะผู้ทำพินัยกรรมและผู้รับพินัยกรรมต้องประสบกับปัญหาและอุปสรรคในการดำเนินการตามที่กฎหมายกำหนดไว้

จากการที่ได้ศึกษาปัญหาในการใช้สิทธิของคนพิการในการทำพินัยกรรมและการเป็นผู้รับพินัยกรรมและการสัมภาษณ์บุคลากรซึ่งมีหน้าที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและการทำพินัยกรรม ได้แก่ นิติกรแห่งสมาคมคนตาบอดแห่งประเทศไทยและเจ้าพนักงานปกครองประจำสำนักงานเขตบางกะปิ พบว่าเกิดปัญหาแก่คนพิการในประเด็นปัญหาเกี่ยวกับผู้ทำพินัยกรรมซึ่งเป็นผู้พิการกับพินัยกรรมแบบต่างๆตามกฎหมายไทย ปัญหาคุณสมบัติของพยานในพินัยกรรม ปัญหาการนำสืบความถูกต้องแท้จริงของพินัยกรรมและเอกสาร ปัญหาพินัยกรรมตกค้าง ปัญหาผู้รับพินัยกรรมซึ่งเป็นผู้พิการกับการจัดการทรัพย์สินมรดก และปัญหาเกี่ยวกับสิทธิในการเข้าเกี่ยวข้องกับพินัยกรรมซึ่งเป็นปัญหาและอุปสรรคของคนพิการทั้งในฐานะผู้ทำพินัยกรรมและผู้รับพินัยกรรม รวมถึงสิทธิคนพิการในการเป็นพยานในพินัยกรรมและการเป็นผู้จัดการมรดก ซึ่งนอกจากบทบัญญัติของกฎหมายในเรื่องพินัยกรรมจะไม่ครอบคลุมแล้ว คนพิการยังต้องเผชิญกับทัศนคติของบุคคลทั่วไปที่ไม่เคารพสิทธิของคนพิการในการจัดการทรัพย์สินตามสิทธิขั้นพื้นฐานที่คนพิการควรได้รับตาม

อนุสัญญาว่าด้วยสิทธิคนพิการ ค.ศ. 2006 และรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยในอดีตบางฉบับ และปัจจุบัน

จากปัญหาดังกล่าว ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะแนวทางการแก้ไขประมวลกฎหมายแพ่งและพาณิชย์ในเรื่องพินัยกรรม รวมไปถึงกฎหมายอื่นๆ ที่เกี่ยวข้องกับคนพิการและผู้ดูแลคนพิการ เพื่อเป็นการส่งเสริมและสนับสนุนให้คนพิการสามารถทำพินัยกรรม รวมไปถึงการจัดการทรัพย์สินมรดกได้อย่างมีประสิทธิภาพและเท่าเทียมกับบุคคลซึ่งมีสภาพร่างกายสมบูรณ์ หากมีกฎหมายหรือกลไกที่คอยช่วยเหลือและอำนวยความสะดวกให้แก่คนพิการในการทำพินัยกรรมและการเป็นผู้รับพินัยกรรมแล้ว คนพิการก็จะสามารถใช้สิทธิในเรื่องพินัยกรรมได้เช่นเดียวกับบุคคลทั่วไป

Thesis Title	Problems Relating to the Exercise of Rights of Disabled Persons in Executing a Testament and Being a Legatee
Author	Nasuangthorn Suwanabhorn
Thesis Advisor	Assoc. Prof. Pinit Tipmanee
Department	Law
Academic Year	2014

ABSTRACT

According to the provision on testament in the Civil and Commercial Code, the testament can be categorized into five forms. Even though, as prescribed by law, there are various forms of testament for a testator to choose, the provision intends to be applied with testator with full capacity, and hardly including disabled persons. Literally, disabled persons are a part of society and they shall exploit their rights equal to people with full capacity. The provision within the law does not fully extend and protect the disabled persons, since the disability can be classified into many categories such as the 6 categories of disabled persons stated by the Ministry of Social Development and Human Security and the 9 categories of disabled persons stated by the Ministry of Education. Therefore, various kinds of disability cause problems and hindrance for disabled persons in being testators and legatees under the prescribed law.

According to the study in problems relating to the exercise of rights by disabled persons in making testament and being a legatee and from interviews with personnel having duty concerning disabled persons and preparing testament such as a legal officer at Thailand Association of the Blind, and a governing officer at Bangkok District Office, problems about disabled persons in being a testator and a legatee under Thai law are: the problem on qualification of being witness in the testament; the problem in proving the authentication of testament and documents; the problem on remaining testament; the problem of a disabled person as a legatee and the management of estate; the problem about rights related to testament; including rights of disabled persons in being witness and the administrator of estate. The provision of law does not fully protect the disabled persons, and the disabled persons still confront with negative attitude in

disrespecting their rights in administering the estate against their principal rights under the Convention on the Rights of Persons with Disabilities 2006 and the Thai Constitution.

As aforementioned, the writer recommends that the Civil and Commercial Code concerning testament and other related laws be amended in order to promote and support the disabled persons by enabling these disabled persons to make a testament and effectively manage the estate as those having full capacity. Consequently, if there is a law or any other mechanism to assist and facilitate the disabled persons to make the testament and to be the legatee, they will be able to exercise their rights related to testament equal to other people in society.